

بررسی آب گرفتگی آذر ۱۳۹۹ شهرهای استان خوزستان و مقایسه آن با سیل فروردین ۱۳۹۸

با آغاز بارش پاییزی در سراسر ایران، این بارش ها از هفته دوم آذر ماه به طور وسیع در استان خوزستان شروع شده است. تقریباً در همه شهرهای استان این بارش حداقل تا یک شبانه روز ادامه داشت. ولی متأسفانه در شهرهای اهواز، بندرامام خمینی و بندرماهشهر این بارش سبب آب گرفتگی معابر و منازل شده است. این در حالی است که به گزارش هواشناسی استان خوزستان، میزان بارندگی ایستگاه‌های هواشناسی استان از هشتم آذرماه تا نهم آذرماه سال ۹۹ بندرماهشهر با ۱۶۲٫۵ میلی‌متر بیشترین میزان بارندگی و اهواز نیز ۵۲٫۹ میلی‌متر بارندگی داشته است. به طوری که آبهای سطحی در معابر، و خیابان ها جمع شده و وارد منازل شده است و مشکلاتی را برای مردم این چند شهر ایجاد کرده است. علاوه بر این معضل حجم بالای آب سطحی منجر به پس‌زدگی فاضلاب در بسیاری از این مناطق شده و این معضل را دو چندان کرده است. در حالی که بعضی از گمانه زنی ها حاکی از این است که علت این آب گرفتگی بالا آمدن سطح رودخانه ها و طغیان آنها و سرریز سدها می باشد. گرچه در قسمت های شمالی استان بارش ها با حجم قابل توجهی از اواخرآبان ماه شروع شده بود؛ ولی به علت خالی بودن حجم مخزن سدها این بارندگی ها مهار شده است؛ همچنین علی شریفی مدیر برنامه‌ریزی مخازن سدها و رودخانه‌های سازمان آب و برق خوزستان حجم خالی مخازن را بالغ بر ۱۰ میلیارد مترمکعب اعلام کرد و افزود: این میزان حجم خالی مخازن، برای کنترل سیلاب‌های احتمالی تا انتهای بهمن‌ماه حجم قابل توجهی است. آخرین سیلاب بزرگی که در استان خوزستان اتفاق افتاد، در فروردین سال ۱۳۹۸ بود که یک بی‌نظمی اقلیمی در سراسر ایران رخ داده بود و در استان های مجاورخوزستان چون لرستان هم این بارندگی شدید بوده است به طوری‌که با هدایت آبهای بالادست به پایین دست و بالا آمدن آب رودخانه های دز، کرخه و کارون و طغیان آنها و سرریز شدن سدها شاهد سیل عظیمی در استان بودیم. و این موضوع زمانی اتفاق افتاد که حجم زیادی از بارندگی در مدت کوتاهی اتفاق افتاد و مخازن سدها نیز تحمل این حجم از بارش را نداشتند.

و اتفاق چند روز اخیر در استان به ویژه در شهرهای مذکور به علت فرسوده و ناکارآمدن بودن سیستم فاضلاب شهری و عدم تناسب این سیستم های شهری با این حجم بارش بوده است. و پدیده ی سیل نبوده است؛ مشابه این پدیده در آذر ماه سال ۱۳۹۸ نیز رخ داده بود، که در شهر اهواز حدود ۶۰ میلی متر بارش در مدت بسیار کم باعث جاری شدن رواناب در معابر شهر و آب گرفتگی خیابان ها بودیم که آن هم به همین دلیل مناسب نبودن سیستم فاضلاب شهری اکثر شهرهای استان بود، که توان جمع آوری و هدایت آبهای سطحی را ندارد. و این اتفاق بعد از یک سال دوباره در همان شرایط تکرار شد.

آذر ۱۳۹۹

تصویر بالا ، تصویر قسمت جنوبی شهر اهواز در ۱۰ آذر ۱۳۹۹ از ماهواره sentinel 2 را نشان می دهد که نشانی از حجم نامتعارف آب در رودخانه مشاهده نمی شود؛ در حالیکه در تصویر زیر که ۲۳ فروردین ۱۳۹۸ را نشان می دهد و حاصل سیل فروردین ۱۳۹۸ است.

فروردین ۱۳۹۸

در تصویر بالا آب حاصل از طغیان رودخانه ی کارون مشاهده می شود. تصاویر زیر نیز قسمت های شمالی شهر اهواز را در این دو تاریخ نشان می دهد. که آب گرفتگی در نتیجه سیل کاملا گویاست.

آذر ۱۳۹۹

فروردین ۱۳۹۸

مقایسه این تصاویر کاملاً گویای این مطلب خواهد بود که آب حاصل از سیل کاملاً با جمع شدن رواناب های سطحی حاصل از بارش متفاوت است. و خرابی حاصل از سیل کاملاً مشهود است. و مشکلاتی که در استان خورستان در پی بارش ۸ و ۹ آذر ۱۳۹۹ اتفاق افتاده است صرفاً به علت حجم بالای بارشهای پی در پی در مدت کم و تخلیه نشدن سیستم فاضلاب این شهرها است.

تهیه کنندگان: سمیه فتح تبار فیروزجایی، علی اژدری - سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور (مرکز اهواز) - آذر ۹۹